

Acuut optredende verwardheid (Een delier)

Uw naaste is opgenomen in het ziekenhuis. Hij of zij reageert en gedraagt zich anders dan u gewend bent. Op het ene moment is dit erger dan op het andere moment. Deze acuut optredende verwardheid wordt ook wel een delier genoemd. In deze folder vertellen wij u over oorzaken, kenmerken en behandeling van een delier. Ook leest u wat u kunt doen als naaste.

Oorzaken van een delier

Een delier kan overal optreden, thuis maar ook in het ziekenhuis. Een delier ontstaat bijna altijd door een lichamelijk probleem. Dit kan bijvoorbeeld een ontsteking, operatie of pijn zijn. Geestelijke problemen vergroten de kans op een delier. Stress, angst, geheugenproblemen en niet genoeg slaap zijn hier voorbeelden van. Ook het opeens stoppen met gebruiken van veel alcohol, drugs en/of roken kan een delier veroorzaken.

Kenmerken van een delier

Het beeld van een delier wisselt. Uw naaste kan de volgende kenmerken van een delier laten zien:

- Verminderd besef van de omgeving;
- Snel afgeleid zijn;
- Niet weten welke dag of datum het is;
- Niet weten waar hij/zij is;
- Chaotisch denken en/of spreken;
- Onrustiger of juist rustiger zijn dan normaal;
- Wisselende geheugenproblemen;
- Dingen zien die er niet zijn;
- Stemmen/geluiden horen die er niet zijn;
- Bekenden niet meer herkennen;
- Snel en onverwacht veranderen van het humeur;
- Veranderd dag–nachtritme;
- Angst, achterdocht en/of agressie.

Behandeling van een delier

Als de oorzaak van een delier behandeld wordt, neemt de verwardheid meestal weer af.

De verwardheid kan enkele uren tot enkele dagen aanhouden. Soms duurt de verwardheid langer.

Hoe lang de verwardheid duurt is afhankelijk van de volgende punten.

- Het (op tijd) herkennen van een delier;
- Het vinden van de oorzaak van een delier;
- Of het delier behandeld kan worden;
- De ernst van de onderliggende oorzaak;
- De leeftijd van de patiënt;
- De conditie van de patiënt.

De medisch specialist probeert zo snel mogelijk de oorzaak te vinden en te behandelen. Daarbij zijn de juiste benadering en verpleegkundige acties heel belangrijk bij de behandeling van een delier. Zo nodig vraagt de medisch specialist de geriater, geriatrieverpleegkundige of psychiater voor advies.

Bij een delier kan het soms helpen als er een naaste aanwezig is. De verpleegkundige van de afdeling zal dit zo nodig bespreekbaar maken. Hierbij wordt er rekening gehouden met wat u aankan en wat er mogelijk is. Soms is het naast verpleegkundige acties nodig om medicijnen te geven om de kenmerken van een delier te verminderen.

Wat kunt u doen als naaste?

U kent uw naaste het best en weet hoe hij/zij zich normaal gedraagt. Als u veranderingen merkt, geef deze dan door aan de verpleging. Geef het ook door als uw naaste eerder een delier heeft gehad. Wanneer uw naaste een delier heeft, is een veilige en vertrouwde omgeving belangrijk.

Als naaste kunt u helpen op de volgende manieren:

- Praat rustig en gebruik korte en duidelijke zinnen;
- Stel makkelijke vragen die met ja/nee beantwoord kunnen worden;
- Vertel steeds wie u bent, waarom u komt, waarom u er bent en herhaal dit zo nodig;
- Zorg ervoor dat hulpmiddelen zoals bril, horloge en gehoorapparaat aanwezig zijn;
- Plaats een klok en een kalender binnen het gezichtsveld;
- Neem zo mogelijk vertrouwde spullen mee van huis, bijvoorbeeld foto's;
- Probeer uw naaste te betrekken bij het hier en nu. Lees bijvoorbeeld een stukje voor uit de krant;
- Kom niet met meer dan twee bezoekers tegelijk;
- Zorg ervoor dat uw naaste u goed kan zien;
- Steeds praten is niet nodig. Het is vaak al voldoende dat u er bent;
- Probeer niet te veel in te gaan op de beelden die iemand ziet/hoort, maar die er in werkelijkheid niet zijn. Toon wel begrip voor de angst die deze beelden of geluiden/stemmen kunnen oproepen;

- Vertel op een helder moment over het ziek zijn en de angst en verwardheid hierdoor. Leg uit dat dit tijdelijk is en over gaat;
- Zorg in de nacht voor gedempt licht in de slaapkamer;
- Geef uitleg als de periode van een delier voorbij is;
- Toon steun en begrip.

Nazorg

Na ontslag is er een mogelijkheid voor een nagesprek. Dit kan telefonisch of op de polikliniek klinische geriatrie. Als de geriatr of geriatrieverpleegkundige betrokken is geweest, kan een afspraak worden ingepland op de delier nazorg poli.

Tot slot

Voor meer informatie kunt u altijd terecht bij de verpleegkundige van de afdeling. Zo nodig kunt u een afspraak maken met de medisch specialist.

Tip: Bekijk uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien. Ook kunt u daar uw persoonlijke gegevens controleren en vragenlijsten invullen. Via de HiX Patiënt app op uw tablet of telefoon is MijnZGT ook te bekijken. Kijk voor meer informatie op: zgt.nl/mijnzgt.